

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تاسیسات شبکه و انشعاب

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تاسیسات شبکه و انشعاب (ACTION PLAN)

همکار گرامی :

این سند که در اختیار شماست، تحت کنترل سیستم مدیریت یکپارچه شرکت گاز استان فارس قرار دارد. خواهشمند است در نگهداری، اجرا و استفاده مناسب از این سند، کنترل و دقت لازم را به عمل آورید.

نام و نام خانوادگی	تهیه کننده	تأیید کننده	تصویب کننده
نام و نام خانوادگی	اصغر عمادی سیروس جوکار	محمدحسن خاکباز	محمودرضا رزم
سمت سازمانی	-کارشناس مدیریت بحران -رئیس پدافند غیرعامل و مدیریت بحران	رئیس امور HSE و پدافند غیرعامل	رئیس برنامه ریزی
تاریخ و امضاء	 اصغر عمادی کارشناس مدیریت بحران سیروس جوکار سرپرست پدافند غیرعامل و مدیریت بحران	 محمد حسن خاکباز رئیس امور بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل	 محمودرضا رزم رئیس برنامه ریزی

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تأسیسات شبکه و انشعاب

شناسایی وضعیت بازنگری سند

ردیف	شماره صفحه	شماره بازنگری	تاریخ بازنگری	شماره نامه درخواست تهیه / تغییر اطلاعات مدون	شرح کامل و دقیق بازنگری های انجام شده در سند

فهرست مندرجات

۱- هدف

صفحه ۲ از ۱۲

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۷/۰۷	بازنگری: یک	محل مهر
-------------------	-------------	---------

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تأسیسات شبکه و انشعاب

۲- دامنه کاربرد

۳- مسئولیت ها

۴- تعاریف

۵- مراجع و اسناد مرتبط

۶- شرح اقدامات

۷- دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تأسیسات شبکه و انشعاب

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تأسیسات شبکه و انشعاب

۱- هدف

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در حوادث تأسیسات، شبکه و انشعاب در شرکت گاز استان فارس و همچنین ایجاد آمادگی در کارکنان شرکت جهت مقابله با حریق های احتمالی می باشد.

۲- دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این روش اجرایی در کلیه مناطق گازرسانی شده در سطح شرکت گاز استان فارس می باشد

۳- مسئولیت ها

- ۳-۱) ضمانت اجرایی این روش به عهده مدیریت ارشد سازمان می باشد
- ۳-۲) مسئولیت اجرای این طرح به همراه اقدامات لازم به تفکیک در بند ۶ آورده شده است.
- ۳-۳) اعضای تیم واکنش در شرایط اضطراری ملزم به انجام مسئولیت های تعیین شده در این طرح می باشند.
- ۳-۴) نظارت بر حسن اجرای این روش اجرایی، به عهده امور HSE و پدافند غیرعامل شرکت گاز استان فارس می باشد
- ۳-۵) مسئولیت اجرای دستورالعمل به عهده بهره بردار می باشد.
- ۳-۶) مسئولیت بازنگری این طرح بر عهده امور HSE و پدافند غیرعامل می باشد.

۴- تعاریف

۴-۱- **کارکنان:** کلیه کسانی که مأموریتی و یا وظیفه ای در تعمیرات و نگهداری تأسیسات و شبکه و انشعاب های گاز و یا توسعه و اجرای شبکه های گاز و نصب انشعابات دارند در شرکت برعهده دارند اعم از : کارمندان رسمی، پیمانی، موقت، کارگران و ...

۴-۲- وضعیت اضطراری:

- وضعیتی است که در اثر آن، منابع انسانی/ تأسیسات و محیط زیست در معرض تهدید جدی قرار می گیرند. این وضعیت می تواند در نتیجه نقص دستگاه ها یا خطاهای انسانی به وقوع می پیوندد. البته عوامل خارجی دیگر نظیر رعد و برق، طوفان، سیل، زلزله، جنگ و ... نیز ممکن است سبب بروز آن گردند به نحوی که سازمان در مواجهه با آن وضعیت به تنهایی قادر به کنترل، بازگرداندن وضعیت در راستای استمرار تولید و خدمات رسانی به حالت قابل قبول را دارا می باشد

۴-۳- نقاط تجمع در مواقع اضطراری :

عبارت است از مکانهای امنی که در شرایط اضطراری افراد پس از خروج در آن نقطه تجمع خواهند نمود.

۴-۴- **خروج اضطراری:** مسیر مشخص شده ای است که از طریق آن هر فردی در کوتاهترین زمان با دور شدن از محل خطر خود را به محل امن می رساند.

۴-۵- **کمیته مدیریت بحران و پدافند غیرعامل:** سیاستگذاری های کلی، تصمیم گیری های نهایی و هدایت مجموعه اقدامات واکنش در شرایط اضطراری بر حسب نیاز توسط کمیته مدیریت بحران و پدافند غیرعامل انجام می گردد.

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تأسیسات شبکه و انشعاب

۴-۶- تیم واکنش در شرایط اضطراری: هرگونه کمکهای اولیه و امداد رسانی و عملیتهای اطفای حریق یا کنترل بحران منحصرًا بر عهده افرادی خواهد بود که قبلاً تحت عنوان اعضای تیم واکنش در شرایط اضطراری آموزشهای لازم را کسب نموده اند و کلیه شرایط لازم را با نظرمسئولین بحران برای مواجهه با وضعیتهای اضطراری داشته باشند. تیم واکنش در شرایط اضطراری در تمامی نقاط مسئول سازماندهی و تنظیم امور خواهد بود و در زمان اجرای عملیات توسط اعضای تیم واکنش در شرایط اضطراری، سایر پرسنل در امور دخالتی نخواهند نمود مگر آنکه مسئول بحران مستقیماً از فرد بخصوصی درخواست کار مشخصی را نماید.

۴-۷- تعاریف طرح مدیریت اضطراری: وضعیت اضطراری:

تعریف ۱: وضعیتی است که در اثر آن، تأسیسات و محیط زیست در معرض خطر جدی قرار می گیرند. این وضعیت اغلب در نتیجه نقص دستگاهها یا خطاهای انسانی به وقوع می پیوندد. البته عوامل خارجی دیگر نظیر رعد و برق، طوفان، سیل، زلزله و جنگ نیز ممکن است سبب بروز آن گردند.

تعریف ۲: هر اتفاق غیر منتظره‌ای که توان وارد آوردن ضرر و یا زیان را داشته و امکان گسترش آن تا حدی است که افراد مجبور به متوقف کردن عملیات و ترک محل کار شوند.

تعریف ۳: وضعیت اضطراری رویداد برنامه ریزی نشده‌ای است که می تواند:

- فعالیت تجاری سازمان را متوقف کند.
- فعالیت‌های عملیاتی سازمان را قطع کند.
- سبب خسارات جانی، مالی یا زیست محیطی گردد.
- تأسیسات سازمان را تهدید کند.
- دارایی‌های جامعه را تهدید کند.

▪ بحران:

تعریف ۱: شدیدترین حالت بروز وضعیت اضطراری را گویند که شامل موارد زیر است:

- انفجار
 - آتش سوزی گسترده
 - نشت گازهای سمی در حد وسیع که جان افراد را در معرض تهدید قرار دهد.
 - عوامل ناخواسته‌ای که منجر به قطع تولید گردد.
 - نقض جدی قوانین عمومی نظیر قوانین ایمنی و زیست محیطی و احتمال وارد آمدن صدمه به ساکنین محیط اطراف
- تعریف ۲:** حادثه‌ای است که به صورت طبیعی یا بوسیله بشر به طور ناگهانی و به صورت فزاینده به وجود می آید و سختی و مشقتی را به جامعه انسانی تحمیل می نماید که جهت برطرف نمودن آن نیاز به اقدامات اساسی و فوق العاده می باشد.

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تاسیسات شبکه و انشعاب

▪ مدیریت بحران:

علمی کاربردی است که به وسیله مشاهده سیستماتیک بحران‌ها و تجزیه و تحلیل آنها در جستجوی یافتن ابزاری است که بوسیله آنها بتوان از بروز بحران‌ها پیشگیری نموده و یا در صورت بروز آن در خصوص کاهش آثار، آمادگی لازم، امداد رسانی سریع و بهبود، اقدام نمود.

▪ سناریوی حادثه:

برنامه‌ای از پیش تعیین شده است که در آن اتفاق اولیه، محدوده گسترش، پیامدها و نیز اقدامات لازم برای مقابله با یک حادثه فرضی تعیین می‌شود.

▪ مانور شرایط اضطراری:

به اجرا در آوردن برنامه مقابله با شرایط اضطراری در یک حادثه فرضی

۵- مراجع و اسناد مرتبط

- استاندارد سیستم مدیریت زیست محیطی ISO 14001:2015
- استاندارد سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای ISO 45001:2018
- روش اجرایی واکنش در شرایط اضطراری
- راهنمای HSE-MS وزارت نفت

۶- شرح اقدامات

۶-۱- اقدامات لازم جهت پیشگیری از انفجار و آتش سوزی در حوادث

(مسئولیت اجرای موارد پیشگیرانه ذیل برعهده بهره بردار می باشد.)

- نقاط خطرناک و دارای پتانسیل آتش سوزی و انفجار در هنگام حوادث باید در تاسیسات، حوضچه های شیرها، انشعابات سریعاً شناسایی شده و تمهیدات لازم جهت جلوگیری از آتش سوزی و انفجار صورت گیرد.
- دوره‌های آموزشی اطفاء حریق برای افراد تیم واکنش در شرایط اضطراری و کارکنان تاسیسات، امداد، گازبان، تعمیرات و بهره برداری توسط واحد آموزش برگزار و اسامی نفرات آموزش دیده در لیستی ثبت و در سوابق آموزش نگهداری گردد.
- مسئولان ایزاردقیق/تعمیرات/امداد و حوزه بهره برداری موظفند گزارش آتش سوزی ها و انفجارها در حوادث و یا سایر فعالیت ها را (هر چند به نظر بی اهمیت باشد) بوسیله فرم گزارش وضعیت اضطراری به اطلاع واحد HSE برسانند تا نسبت به تحقیق و بررسی علل بروز حریق برای جلوگیری از وقوع مجدد در آینده اقدام گردد.
- بر چسبهای راهنمای استفاده از کپسولهای اطفاء حریق (شامل نوع کپسول و ...) می بایست بر روی و یا در کنار هر کپسول نصب گردد.

صفحه ۱۶ از ۱۲

محل مهر	بازنگری : یک	تاریخ : ۱۴۰۰/۰۷/۰۷
---------	--------------	--------------------

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تاسیسات شبکه و انشعاب

۶-۱-۱- وظایف کارکنان:

❖ بمنظور کاهش پتانسیل آتش سوزی و انفجار، موازین ایمنی هنگام حوادث در تاسیسات، حوضچه شیرها، شبکه و انشعابات می‌بایست از سوی همه کارکنان علی‌الخصوص کارکنان امداد، گازبان و تعمیرات و بهره‌برداری و ... رعایت گردد. استعمال دخانیات، روشن کردن کبریت، فندک و استفاده از هر گونه مولد شعله یا جرقه در محوطه اجرای کار ممنوع می‌باشد. همچنین کارکنان حراست، ایزاردقیق، امداد، گازبان و تعمیرات می‌بایست در مانورهای آزمایشی که در سطح استان تدارک و برگزار می‌شود شرکت نمایند. همچنین ورود به داخل کانال در هنگام نشت گاز ممنوع می‌باشد

۷- دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تاسیسات شبکه و انشعاب

❖ در صورت بروز هرگونه حادثه، رویداد و ... در اسرع وقت نسبت به اطلاع رسانی آنی بر اساس دستورالعمل اطلاع رسانی به مسئولین مربوطه مطابق با سند شماره HSED-GU-D-100-(1)-96 اقدام نموده و گزارش مربوطه به امور HSE و پدافند غیر عامل ارسال نمایند.

❖ روزرسانی روش اجرایی نحوه عملکرد کلیه واحدهای عملیاتی مانند (امدادگران، گشت گازرسانی، تعمیرات و بهره‌برداری، گازبانان) در زمان بروز حوادث تاسیسات، شبکه و انشعاب و همچنین مشخص نمودن شرح وظایف پرسنل هر واحد بعد از دریافت گزارش حادثه.

❖ کلیه عملیات اجرایی و تعمیرات و بهره‌برداری از تاسیسات و تجهیزات می‌بایستی با رعایت کامل الزامات و دستورالعمل‌های امور HSE و پدافند غیر عامل و مطابق روش‌های اجرایی و اخذ پروانه کار مربوطه انجام گردد.

انجام عملیات مهار حادثه:

❖ در صورت بروز حادثه برخورد با شبکه یا انشعاب با هماهنگی مسئولین مربوطه واحد اتفاقات یا گازبان در اسرع وقت نسبت به ایمن سازی محل و قطع گاز از اولین شیر شبکه گاز یا تی سرویس (در صورت دسترسی ایمن) مطابق دستورالعمل‌های مربوطه اقدام نماید. توصیه می‌شود حتی در صورت عدم شکستگی واضح تاسیسات به منظور کاهش ریسک خطر و بررسی دقیق محل برخورد، جریان گاز قطع گردد.

انجام عملیات تعمیرات و بازسازی

❖ بازدید میدانی و حضور در محل حادثه توسط رئیس منطقه/رئیس شهرستان یا رئیس تعمیرات و بهره‌برداری بلافاصله پس از اعلام گزارش برخورد شبکه و انشعاب از طریق امداد، گازبان، حراست و یا گزارش مردمی.

❖ بلافاصله انجام عملیات نشت یابی درخواست شود و نشت یابی سریع محل برخورد در حداقل زمان ممکن انجام شود.

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تاسیسات شبکه و انشعاب

- ❖ پیمانکار تعمیرات توسط مسئول محوطه به سرعت در محل حادثه فراخوان شده و با نظارت کارفرما نسبت به ترمیم محل آسیب دیده اقدام نماید.
- ❖ تخلیه محیط از ساکنین در موارد تایید نشت گاز و ارائه توصیه های ایمنی به ایشان.
- ❖ همیشه حفظ خونسردی و انجام صحیح و ایمن کار بر عجله در برقراری جریان گاز مشترکین در حوادث برخورد تاسیسات، شبکه و انشعاب ارجحیت دارد.

• سایر اقدامات

الف: توصیه های ایمنی به مالکین اعلام گردد مثلاً در صورت امکان نسبت به قطع برق ملک تا پایان عملیات رفع نشت اقدام نمایند. همچنین نسبت به بازگذاشتن درب و پنجره ساختمان اقدام نماید.

ب: تردد خودرو به محل حادثه با مجوز مسئول مربوطه انجام گردد.

ج: برحسب نیاز با آتش نشانی، اورژانس، نیروی انتظامی، رئیس ستاد بحران فرمانداری ارتباط برقرار می نماید.

۸- پیوستها:

پیوست ۱: لیست شماره تلفن اعضا کمیته مدیریت بحران و پدافند غیرعامل و شماره تلفن های اضطراری

پیوست ۲: چارت مسیرپیام رسانی ستاد بحران درخصوص حوادث بحرانی

شماره تلفن های مورد لزوم جهت استفاده در مواقع اضطراری

۱۲۲	اتفاقات آب		۱۲۵	آتش نشانی
۱۱۰	نیروی انتظامی		۱۱۵	اورژانس
۱۳۷	شهرداری		۱۹۴	اتفاقات گاز
۳۲۳۳۴۴۴۴	هلال احمر		۱۲۱	اتفاقات برق

صفحه ۸ از ۱۲

شرکت گاز استان فارس

HSED-IN-D-103-(1)-96

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تأسیسات شبکه و انشعاب

ستاد مدیریت بحران و پدافند غیر عامل شرکت گاز استان فارس

نام مسئول	تلفن داخلی	تلفن مستقیم	همراه
مدیریت محترم عامل (غلامعباس حسینی)	۳۰۰۹	۳۸۲۰۹۴۱۲	۰۹۱۷۱۷۶۵۰۹۲
معاونت بهره برداری (محمد حسین پور)	۳۲۹۴	۳۸۳۰۲۳۵۰	۰۹۱۷۷۳۲۱۰۹۰
معاونت مهندسی و اجرا (محمد رضا زارعیان جهرمی)	۳۰۱۷	۳۸۲۰۹۴۱۸	۰۹۱۷۳۰۸۶۶۲۱
معاونت مالی و پشتیبانی (احمد اژدری)	۳۵۲۰	۳۸۲۰۹۴۲۱	۰۹۱۷۷۱۵۶۸۸۰
رئیس امور HSE (محمدحسن خاکباز)	۴۳۰۱	۳۲۲۷۶۸۲۳	۰۹۱۷۱۵۱۱۶۹۸
رئیس پدافند غیر عامل و مدیریت بحران (سیروس جوکار)	۴۲۸۵	۳۲۲۷۶۸۲۴	۰۹۱۷۷۱۹۲۰۴۱
رئیس بهره برداری مرکز استان (عبدالله رحیمیان نسب)	۴۱۴۶	۳۸۲۰۹۴۲۶	۰۹۱۷۳۱۳۷۴۴۶
رئیس بهره برداری شهرستانها (نجیم مختاری)	۴۶۰۲	۳۸۲۰۹۴۱۷	۰۹۱۷۳۱۷۰۲۴۹
رئیس امور حقوقی (علی طاهری کیا)	۲۱۴۰	۳۸۱۱۲۱۴۱	۰۹۱۷۱۱۳۴۵۶۲
رئیس حراست (مجتبی محمدپور)	۳۱۲۵	۳۸۲۰۸۹۹۹	۰۹۱۷۷۱۳۳۵۸۶
رئیس بازرسی فنی (بابک دهقانی)	۴۳۰۴	۳۲۲۷۶۸۲۵	۰۹۱۷۱۱۱۰۵۹۵
رئیس برنامه ریزی (محمود رضا رزم)	۳۶۵۲	۳۸۲۰۹۴۰۱	۰۹۱۷۳۰۱۱۳۰۰
رئیس روابط عمومی (محمود قهرمانی)	۳۱۳۸	۳۸۲۰۹۴۳۲	۰۹۱۷۷۴۳۰۸۸۶
رئیس ایمنی و آتش نشانی (حسین برخوردار)	۲۳۲۰	۳۸۱۱۲۳۲۰	۰۹۱۲۶۰۲۲۱۲۶
رئیس امور کالا (عبدالله مرادی)	۴۱۱۴	۳۸۲۴۰۶۷۵	۰۹۱۰۷۰۰۴۸۰۳
رئیس حمل و نقل (محمد علی شمس الدینی)	۴۴۴۰	۳۸۳۰۲۹۳۲	۰۹۱۷۷۱۶۱۱۲۸
رئیس مخابرات (داوود محمودی)	۴۱۰۷	۳۸۳۰۴۰۷۵	۰۹۱۷۷۲۱۰۶۲۵
رئیس ابزار دقیق (عبدالمجید خسروی)	۴۴۳۳	۳۸۱۱۴۴۳۳	۰۹۱۷۳۰۶۴۰۷۵
رئیس واحد IT (بنفشه عباسی)	۲۸۰۲	۳۶۳۵۴۰۶۸	۰۹۱۷۳۱۰۶۸۵۷
رئیس خدمات اجتماعی رفاهی (محمد مهدی گلستانی)	۳۳۱۵	۳۸۲۰۹۴۰۹	۰۹۱۷۳۰۱۹۶۷۹
رئیس امور اندازه گیری و توزیع گاز (وحید پور بیرک)	۲۲۳۰	۳۸۲۰۹۴۱۴	۰۹۱۷۳۱۶۸۳۶۶
سرپرست هماهنگی حوزه مقاومت بسیج (عبدالرحمن شاکر)	۲۰۹۰	۳۸۲۱۸۰۰۷	۰۹۱۷۲۶۱۳۹۶۵
رئیس بهره برداری و امداد مکانیزه شیراز (مجتبی تقیان)	۴۱۱۲	۳۸۳۰۲۳۳۸	۰۹۳۹۷۲۷۳۷۵۵
مرکز پیام (کشیک ارشد)		۳۸۳۰۲۳۳۸	***

دستورالعمل واکنش در شرایط اضطراری در خصوص حوادث تأسیسات شبکه و انشعاب

[illegible]